

Pressemelding
Oslo 27. oktober 2010

Styrk rettsvernet til voldtatte i Norden

”Opplever du et innbrudd i din luksusvilla er det lite trolig at du blir møtt med holdningen om at du har deg selv å takke. Ingen vil anklage deg for å ha fristet innbruddstyven ved å parkere den dyre bilen foran inngangsdøren og stille spørsmål ved din troverdighet.” innledet Astri Aas-Hansen, statssekretær i Justisdepartementet i Norge under sitt innlegg på den 17. nordiske krisesenterkonferansen.

”Voldtekt er mye mer alvorlig enn et innbrudd, men likevel blir mange kvinner som er voldtatt møtt med anklager om å ha fristet sine overgripere og må svare for sin troverdighet.”

Hvorfor er det slik?

Dette var et av spørsmålene som ble stilt da over 300 nordiske kvinner var samlet til konferansen ”Nordiske Kvinner Mot Vold” på Reykjavik 22. – 23. oktober hvor temaet voldtekt var satt på dagsorden.

På konferansen ble det lagt frem dokumentasjonen på at få kvinner tør, vil eller kan anmelde voldtekt. Alt for mange voldtekter eller voldtektsforsøk blir derfor aldri kjent for politiet. Av de som anmelder, opplever mange at saken henlegges alt for tidlig på grunn av dårlig etterforskning, og dermed er det kun et fåtall voldtektssaker kommer opp for retten.

Felles for nesten alle voldtatte kvinner er opplevelsen av skyld og skam, og de fleste overgrep begås av menn som har en relasjon til ofret. Dette gjør ikke anmeldelse eller etterforskning enklere. Tvert imot.

En svensk studie (Övergrep mot kvinnor og barn, Diesen & Diesen 2009) som gransket 10 000 politit utredninger viser at for å få en voldtekt opp for retten beror dette på egenskaper hos overgriper og offer, særlig der det ikke finnes vitner eller synlige skader. Egenskapene som betegner et ”verdigg offer” er høy sosial status, edru under overgrepet, ikke alt for ung, ingen relasjon til overgriper, samt få tidligere seksualpartnere.

Kvinner som er utfordrende kledd, beruset og har hatt mange sexpartnere har svært liten mulighet for å få rettsapparatets støtte. Er kvinnen prostituert, hjemløs, narkoman eller psykisk syk vil hun i prinsippet være rettsløs, selv om hun har fått kraftige skader av overgrepet anses hun ikke å være troverdig, viser utredningen.

Bevisbyrden i voldtektssaker er alt for høy sammenlignet med andre saker som fremmes i rettsapparatet. Konsekvensen er derfor manglende domfellelser. Dette handler om prioriteringer og holdninger i samfunnet, som ikke er verdigg det likestilte Norden.

Det er på høy tid at kvinner blir tatt på alvor når de tør å anmelde en voldtekt!

Det er derfor et samstemmig krav fra ”Nordiske Kvinner Mot Vold” at overgrepsutsatte kvinner og barn øyeblikkelig blir prioritert og tatt på alvor på lik linje med andre kriminalitetsofre.

Det må starte med å endre holdningene, samtidig må kompetansen når det gjelder voldtektssaker i rettsapparatet og samfunnet generelt økes.

For mer informasjon
Tove Smaadahl – tlf 90 57 91 18